

Fylkesvei 17 og næringsutvikling i Meløy kommune

En utredning av eksisterende situasjon og mulighetene for næringsutvikling langs fylkesvei 17 i Meløy kommune

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver:	Meløy Utvikling KF
Tittel på rapport:	Fylkesvei 17 og næringsutvikling i Meløy kommune
Oppdragsnavn:	Verdiskapingsanalyse Meløy
Oppdragsnummer:	635062-01
Utarbeidet av:	Taryn Ann Galloway og Karoline Nielsen Helleland
Oppdragsleder:	Taryn Ann Galloway
Foto forside:	Ny Næring AS

Sammendrag

Meløy kommune er i dag en stor distriktskommune med rundt 6.300 innbyggere. Industriproduksjon utgjør en betydelig del av kommunens dynamiske og differensierte næringsliv og støtter opp under Nordlands posisjon som en framtidrettet industriregion. Kommunens administrasjonssenter ligger i Ørnes, hvor også en stor andel av kommunens innbyggere bor. Tyngden av industrien i kommunen foregår imidlertid i Glomfjord, som ligger om lag 20 km og 20 minutters kjøring sørøstover fra Ørnes.

Fylkesvei 17 langs kysten er forbindelsen mellom de to største tettstedene i kommunen, Glomfjord og Ørnes, og videre nordover til Bodø. Veien er hovedfartsåren både innad kommunen og for transport lengre nord- og sørover til regionale, nasjonale og internasjonale markeder. Standarden og funksjonen på veistrekningen er variabel, og veien er ulykkesbelastet med skredfare flere steder.

Næringslivet i Meløy kjennetegnes for øvrig av en dynamisk utvikling innen fiske, fangst og akvakultur samt gode forutsetninger for videre vekst innen reiseliv. Det drives med flere ulike fiskearter innen oppdrett, og kommunen utmerker seg innen fangst av særlig pelagisk fisk. Det er god tilgang til fornybare kraftressurser, noe som gir gode utsikter til omstillingen til grønnere industri og en grønnere økonomi.

Meløy videregående skole er en viktig utdanningsinstitusjon for hele regionen sør for Bodø. Skolens tilbud er godt tilpasset kompetansebehovene til regionens næringsliv og har dermed gode forutsetninger for å kunne støtte opp under regional næringsutvikling. Dette krever imidlertid også at hovedfartsveien gjennom kommunen – og mellom skolens ulike lokaliseringer og tilbud – holder tilfredsstillende standard og fungerer bra for befolkningen i regionen.

Fylkesveien 17 langs kysten i den sørlige delen av Salten fungerer ellers som omkjøringsvei når E6 over Saltfjellet må stenges om vinteren og inngår som en del av turistveiene [Kystriksveien](#) og [Nasjonal turistveg Helgelandskysten](#).

Et dynamisk næringsliv som gir grunnlag for robuste og levende lokalsamfunn, krever at nye virksomheter kan vokse fram og at eksisterende virksomheter kan utvikle seg i nye retninger. Virksomheter som er i en oppstarts- eller oppbyggingsfase eller som utvikler seg i nye retninger, har ulike behov når det gjelder transportløsninger og transportinfrastruktur. De er avhengige av god forutsigbarhet og gode forutsetninger for å få levert innsatsvarene som de trenger, og å få fraktet ut ferdige produkter til større transportknutepunkter som Bodø og videre til større markeder både i Norge og i verden.

Gjennomgangen i denne rapporten viser at de fleste forutsetningene for en framtidsrettet næringsutvikling i Meløy kommune allerede er på plass og skaper gode rammebetingelser for kommunens posisjon i næringsutvikling framover, særlig innen industri, fiske/fangst/akvakultur og reiseliv. Av den grunnen blir det enda viktigere at hovedfartsåren gjennom kommune, fylkesveien 17, fungerer bra og ikke er en brems eller flaskehals for næringsutvikling i kommunen.

02	30. nov 2021	Fylkesvei 17 og næringsutvikling i Meløy kommune	TGA, KNH
01	29. nov. 2021	Fylkesvei 17 og næringsutvikling i Meløy kommune	TGA, KNH
Ver	Dato	Beskrivelse	Utarb. av

Forord

Denne rapporten har blitt utarbeidet på oppdrag fra Meløy Utvikling KF. Stine Estensen har vært kontaktperson hos oppdragsgiveren. Taryn Ann Galloway har vært oppdragsleder, og Karoline Nielsen Helleland har vært medarbeider i oppdraget.

Oslo, 30.11.2021

Taryn Ann Galloway

Oppdragsleder

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	5
2. Bakgrunn om veistandard og -belastning	7
2.1. Trafikksikkerhet og -belastning	7
2.2. Foreslåtte utbedringer med vedtatte reguleringsplaner	9
3. Hovedtrekk ved dagens situasjon i Meløy	12
3.1. Befolkning og bosetting	12
3.2. Næringslivet i Meløy	13
3.3. Vellykket omstilling	16
4. Meløys posisjon for framtidig næringsutvikling	18
4.1. Framtidsutsikter for næringslivet i distriktene	18
4.2. Næringslivet i dag og for framtiden	19
4.3. Tilgang til fornybare kraftressurser	27
4.4. Tilgang til næringsarealer	28
4.5. Samspill med sjøtransport	29
4.6. Rekruttering og opplæring av arbeidskraft	30
5. Oppsummering	34
6. Kilder	35

1. Innledning

Meløy kommune er i dag en stor distriktskommune med betydelig innslag av industriproduksjon og et dynamisk og variert næringsliv. Kommunens administrasjonssenter ligger i Ørnes, hvor også en stor andel av kommunens innbyggere også bor. Tyngden av industrien i kommunen foregår imidlertid i Glomfjord, som ligger om lag 20 km og 20 minutters kjøring sørøstover fra Ørnes. Del av virksomhetene innenfor - eller støttefunksjonene knyttet til - kommunens omfattende næringsaktivitet innen fiske, fangst og akvakultur befinner seg også i Glomfjord samt spredt i andre deler av kommunen. Reiseliv er en videre «eksportrettet» næring i vekst i kommunen.

Fylkesvei 17 langs kysten er forbindelsen mellom de to største tettstedene i kommunen, Glomfjord og Ørnes, og videre nordover til Bodø. Veien er hovedfartsåren både innad kommunen og for transport lengre nord- og sørover i Salten. Standarden og funksjonen på veistrekningen inngår dermed som en viktig del av rammebetingelsene som påvirker utviklingsmulighetene for kommunen og regionen, herunder også mulighetene for nærings- og industriutvikling.

Fylkesveien 17 langs kysten i den sørlige delen av Salten fungerer ellers som omkjøringsvei når E6 over Saltfjellet må stenges om vinteren og inngår som en del av turistveiene [Kystriksveien](#) og [Nasjonal turistveg Helgelandskysten](#).

Denne rapporten gjennomgår, kartlegger og analyserer situasjonen for næringsutvikling i Meløy kommune med særlig blick på fylkesveiens rolle for regionen. Kapittel 2 gir en oversikt over trafikk situasjon og trafiksikkerhet langs fylkesvei 17 samt forbedringene som er foreslått i reguleringsplanene som allerede er vedtatt for tre viktige strekninger mellom Ørnes og Glomfjord. Kapittel 3 gir en kort beskrivelse av dagens situasjon når det gjelder befolkning/bosetning samt næringslivet og arbeidsplasser i kommunen. I det kapitlet gjøres det også kort rede for den vellykkede omstillingen som kommunen gjennomgikk etter at REC stengte fabrikkene sine med cirka 650 arbeidsplasser i 2012.

Kapittel 4 inneholder en nærmere utredning av en rekke sentrale temaer og problemstillinger som belyser Meløys posisjon og potensiale for næringsutvikling framover. I forbindelsen med arbeidet til rapporten ble det avholdt et kort, noe koronapreget møte med næringslivsaktører i Glomfjord, hvor innhold til kapittel 4 var hovedtemaet. Samtalen på møtet og gjennomgangen i kapitlet 4 viser at det meste ligger godt til rette for en framtidsrettet næringsutvikling i kommunen, men at det er viktig at

fylkesveien kan fungere som pålitelig bindeledd mellom de ulike aktivitetene og funksjonene i kommunen.

2. Bakgrunn om veistandard og -belastning

2.1. Trafikksikkerhet og -belastning

Fylkesveien 17 mellom Ørnes og Glomfjord fungerer som daglig pendlevei for en stor andel av de sysselsatte i Meløy per i dag. Statens vegvesen oppgir en ÅDT (årsdøgnstrafikk) på 1.900 langs strekningen mellom Ørnes og Glomfjord, hvorav cirka 11 prosent anslås å være «lange kjøretøy», dvs. busser, vogntog eller lastebiltrafikk.¹ Trafikkmengden mellom Ørnes og Glomfjord er nesten dobbelt så stor som langs fv17 lengre nord gjennom Gildeskål og mer enn tre ganger så stor som trafikkmengden lengre sørover langs fv17 mot og i Rødøy.

Trafikkbelastning på strekningen er til tider langt større enn gjennomsnittet som uttrykkes i ÅDT. Strekningen inngår som en del av [Kystriksveien](#) som strekker seg cirka 650 km fra Bodø til Steinkjer. Det inngår også som en del av [Nasjonal turistveg Helgelandskysten](#). Strekning brukes derfor hyppig av turister, særlig i sommermånedene. Reiselivsrelatert trafikk skaper ikke bare større trafikkbelastning, men også andre former for usikkerhet i trafikkbildet, da sjåførene ikke er lokalkjent og/eller bruker andre typer kjøretøy (som bobil og campingvogn). Fylkesveien 17 fungerer også tidvis som omkjøringsvei når E6 over Saltfjellet er stengt om vinteren.

Kommunens tidligere utredning av veien dokumenterer at veistrekningen mellom Ørnes og Glomfjord er ulykkesbelastet (Meløy kommune, 2016). Figur 1 viser oppdaterte tall for ulykker, i perioden 2000-2020. Den tidligere utredningen viste at utforkjøring er den mest vanlige ulykkeformen og står for om lag halvparten av de registrerte ulykkene. Møteulykker og ulykker knyttet til kryssende kjøreretninger til sammen står for om lag 40 prosent av ulykkene.

¹ Se [Vegkart \(vegvesen.no\)](#)

Figur 1 Trafikkulykker mellom Ørnes og Glomfjord. Omtrentlig lokalisering med antall ulykker. 2000-2020

Kilde: Statens vegvesen, [Vegkart](#)

Fylkesvei 17 fungerer som omkjøringsvei når E6 over Saltfjellet må stenges grunnet værforhold, noe som skjer nokså ofte i enkelte år, se Tabell 1. Vinteren 2019/2020 var et ekstremår hvor veien var stengt i over 500 timer. Slik stenging skaper betydelig mer trafikk langs fv17 i tiden hvor sikkerhet på veien i utgangspunktet er krevende grunnet mørke og vinterlige kjøreforhold.

Tabell 1 Timer med kolonnekjøring eller stengt vei på E6 over Saltfjellet (Bolna bom-Sørelva bom) de siste årene

	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	Snitt 2009-2019
Kolonnekjøring	75	207	31	82	551	147
Midlertidig stengt	65	186	85	148	508	165

Kilde: Statens vegvesen

Flere lokalbussruter kjører langs fylkesveien 17 mellom Ørnes og Glomfjord, og det finnes en rute til/fra Bodø (sentrum og lufthavn) som kjører fire ganger daglig (hver vei) mandag til fredag og to ganger daglig i helgene.

2.2. Foreslåtte utbedringer med vedtatte reguleringsplaner

Kommunens tidligere veiutredning omtalte behov for og forslag til utbedringer langs tre strekninger mellom Ørnes og Glomfjord, se Figur 2:

- Spildra-Eidbukta
- Neverdalen-Selstad
- Glombergan-Setvikdalen

Figur 2. Strekninger med forslag til utbedring og vedtatte reguleringsplaner langs fv17 mellom Ørnes og Glomfjord

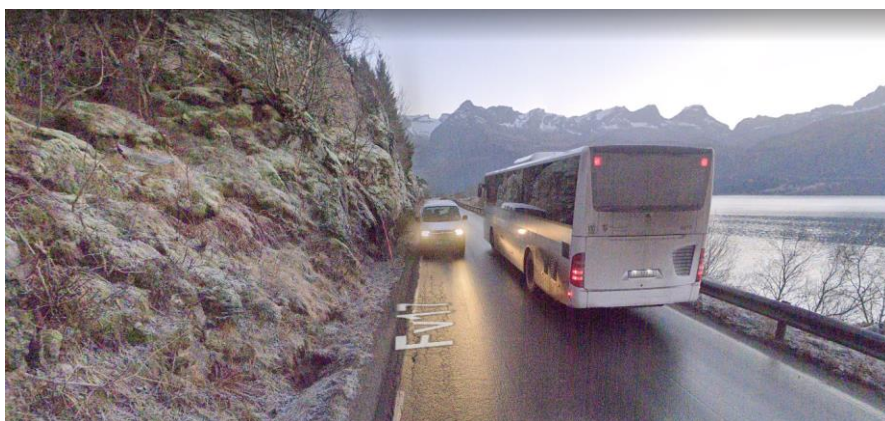
Mål for opprustning av veien har vært:

- Å styrke bo- og arbeidsmarkedsregionen Meløy
- Å sikre en trygg transportkorridor for gods og varer fra kyst til marked
- Trygg, effektiv, funksjonell og forutsigbar reisevei mellom Ørnes og Glomfjord
- God trafiksikkerhet mellom rassikring, bedre veistandard og tilrettelegging for gang/sykkel utvalgte steder

Flere av de samme grunnleggende utfordringene går igjen langs de tre strekningene, særlig smal og svingete vei, se Figur 3, samt sidebratt terreng med manglende grøft og dermed begrensede muligheter for å ta unna nedfall som snø, is, stein og vann fra fjellsiden, se Figur 4.

Ifølge den nyeste Nasjonal transportplan (Samferdselsdepartementet, 2021) kan vi forvente at samferdselsinfrastruktur vil rammes av store utfordringer knyttet til ekstremvær som følge av klimaendringer framover. Dette kommer på toppen av de betydelige utfordringene knyttet til for eksempel flom og skred som allerede gjelder mange steder og slik vi finner langs fv. 17 mellom Ørnes og Glomfjord. Det er viktig at viktig infrastruktur tilpasses for å kunne motstå hardere klimapåkjenninger framover.

Det mangler gang-/sykkelvei hvor flere bor og ferdes i nærmeste nabolag langs de tre strekningene. Rapporten om opprustning av veien fra Meløy kommune gir nærmere detaljer om utfordringene langs strekningen (Meløy kommune, 2016)

Figur 3 Eksempel på utfordringer med smal vei og sidebratt terreng: Buss og bil langs strekningen Neverdalen - Selstad

Kilde: Google maps, street view

Figur 4 Vann som fosser ned på veien på en regntung dag, langs strekningen Glombergan-Setvikdalen

Kilde: Asplan Viak

Tabell 2 gir en oversikt over foreslåtte utbedringer som dekkes av vedtatte reguleringsplaner for strekningene. Samlet vil tiltakene og utbedringene bidra til en vesentlig forbedring av trafiksikkerheten langs veien.

Tabell 2. Oversikt over foreslåtte utbedringer i vedtatte reguleringsplaner

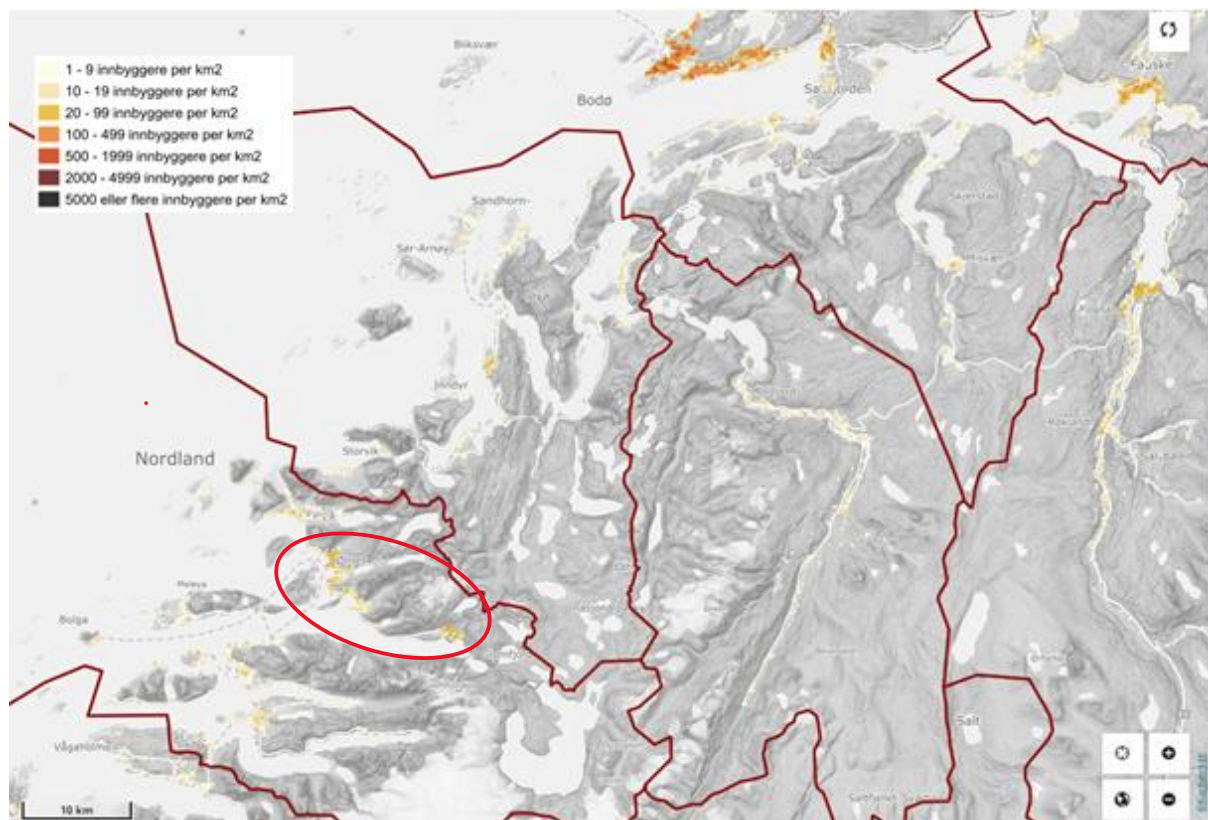
Spildra-Eidbukta	Neverdalen-Selstad	Glombergan-Setvikdalen
Tunnel (ca. 1.100m)	Økt veibredde	Økt veibredde
Innkorting av fv (ca. 1,2 km)	Rundkjøring istedenfor x-kryss i Neverdalen	Utretting
Eksisterende vei kan fungere som kommunal med bedre trafiksikkerhet for gang/sykkel	Tunnel (ca. 500m) gjennom Heia	Grøft for nedfall (is, stein,vann) fra fjellsiden
Tilrettelegging for adkomst/parkering for:	Gang- og sykkelvei	Stopplommer
<ul style="list-style-type: none"> • Friluftsområde Eidbukta • Industriarealer ved Ørnes 		Motfylling mot sjø på en kort strekning

3. Hovedtrekk ved dagens situasjon i Meløy

3.1. Befolkning og bosetting

Det bor i dag om lag 6.300 personer i Meløy kommune. Dette er en nedgang sammenlignet med folketall på rundt 7.000 personer på 60-, 70- og 80-tallet (Meløy utvikling, 2021). Trenden med nedgang i befolkning i Meløy er omtrent på linje med hva som gjelder for Nordland samlet og for Salten-regionen ellers utenom Bodø (Meløy utvikling, 2021).

Befolkningen i kommunene sør for Bodø bor i all hovedsak spredt langs kysten/fjordene, jf. Figur 5. Kartet viser at befolkningen langs strekningen mellom Ørnes og Glomfjord utgjør et eget, lite tyngdepunkt for befolkning langs kysten sør for Bodø og Fauske.

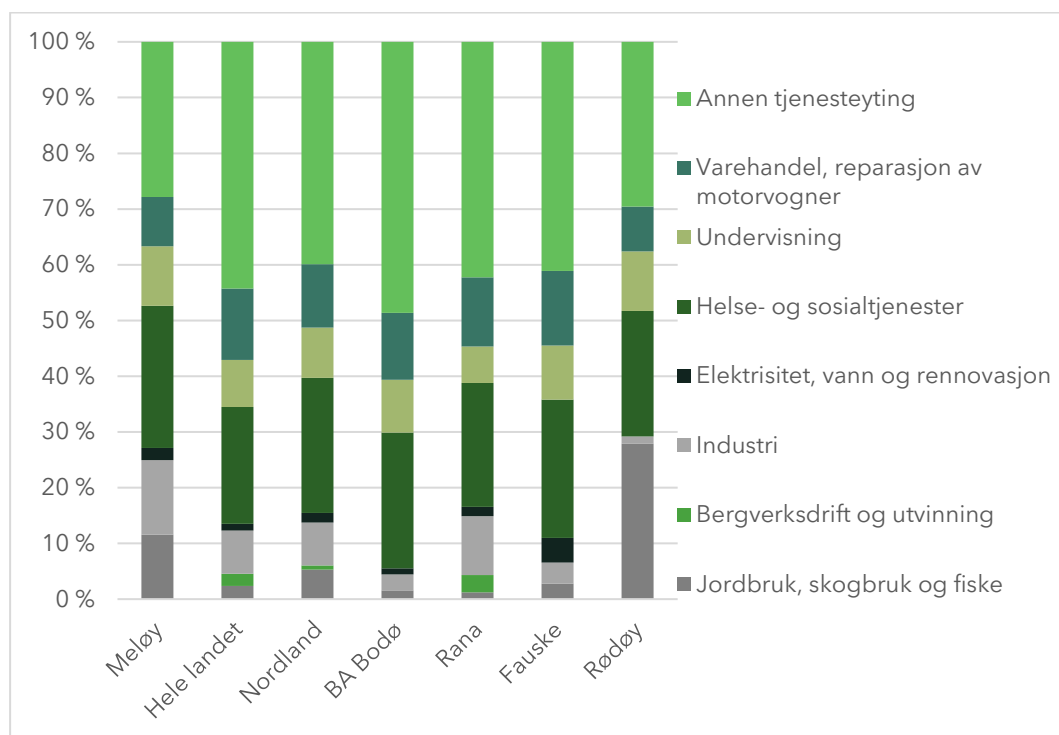
Figur 5. Bosettingstetthet i deler av midtre Nordland, sør for Bodø. Strekingen mellom Ørnes og Glomfjord innringet med rødt.

Kilde: SSB, kartportal

Tre av kommunens større tettsteder - Ørnes, Neverdal og Glomfjord - ligger langs strekningen hvor konkrete utbedringer av fylkesveien er utredet og relevante reguleringsplaner er vedtatt. Over halvparten av kommunens innbyggere bor i disse tettstedene, cirka 1800 i Ørnes, 760 i Neverdal og 1100 i Glomfjord, se også oversikten i Indeks Meløy (Meløy utvikling, 2021).

3.2. Næringslivet i Meløy

Det er om lag 2.700 sysselsatte med arbeidsted i Meløy kommune i dag. Innslag av både industrivirksomhet og primærnæringer målt som andel sysselsetting (etter arbeidsted) er langt større i Meløy enn for hele landet og i Nordland, se Figur 6. Over 13 prosent av de sysselsatte med arbeidssted i Meløy kommune jobber innen industri, sammenlignet med bare 7,7 prosent i hele landet og i Nordland. Til sammen jobber om lag en fjerdedel av de sysselsatte i Meløy innenfor industri eller primærnæringene (hovedsakelig fiske, fangst og akvakultur), sammenlignet med bare 10-12 prosent i hele landet og i Nordland samlet.

Figur 6. Sammensetning av sysselsatte (etter arbeidsted) i utvalgte kommuner og regioner samt hele landet

Figur 6 viser også sammensetningen av sysselsatte etter næring for bo- og arbeidsmarkedsregionen (BA) rundt Bodø², for nabokommune Rødøy og for en annen Nordlandskommune som er kjent som industristed, Rana. Ved å sammenligne med disse, ser vi at sammensetningen av næringsaktiviteten i Meløy, med betydelig innslag av *både* industri og primærnæringer, er uvanlig. I Rødøy er det nesten ingen industri, men primærnæringene utgjør over 25 prosent av sysselsettingen. I for eksempel Rana, er andel ansatte i industri noe lavere (rundt 10-11 prosent) enn i Meløy, og det finnes knapt noen som jobber innen primærnæringene.

En forholdsvis høy andel av sysselsetting innen industri er ikke uvanlig i mindre sentrale kommuner i Norge, fordi byer og større tettsteder ofte dominerer innenfor tjenesteyting (Kommunal- og moderniseringdepartementet, 2021). Sammenlignet med andre distriktskommuner skiller Meløy seg likevel ut med noe høyere andel i industri.³ Fylkene og mindre kommuner med stort innslag av industri befinner seg også i all hovedsak lengre sør i landet, særlig i Vestfold og Telemark, Rogaland og Møre og Romsdal.

Mindre sentrale kommuner kjennetegnes ofte av en ensidig næringsstruktur (Kommunal- og moderniseringdepartementet, 2021), pga. for eksempel en dominerende «hjørnesteinsbedrift» eller stort innslag av primærnæringene. Et lite differensiert næringsliv gjør slike kommuner sårbare for konjunkturer eller bratte endringer i rammebetingelser for den dominerende næringen. Slik erfarte også Meløy kommune til en viss grad for noen år siden, da virksomheten til REC ble lagt ned, se avsnitt 3.3. I dag framstår næringslivet i Meløy som godt differensiert og med et bredt grunnlag for utvikling i mange retninger. Dette drøftes nærmere i kapittel 4, hvor bakgrunn for Meløys posisjon og potensiale i næringslivet kartlegges.

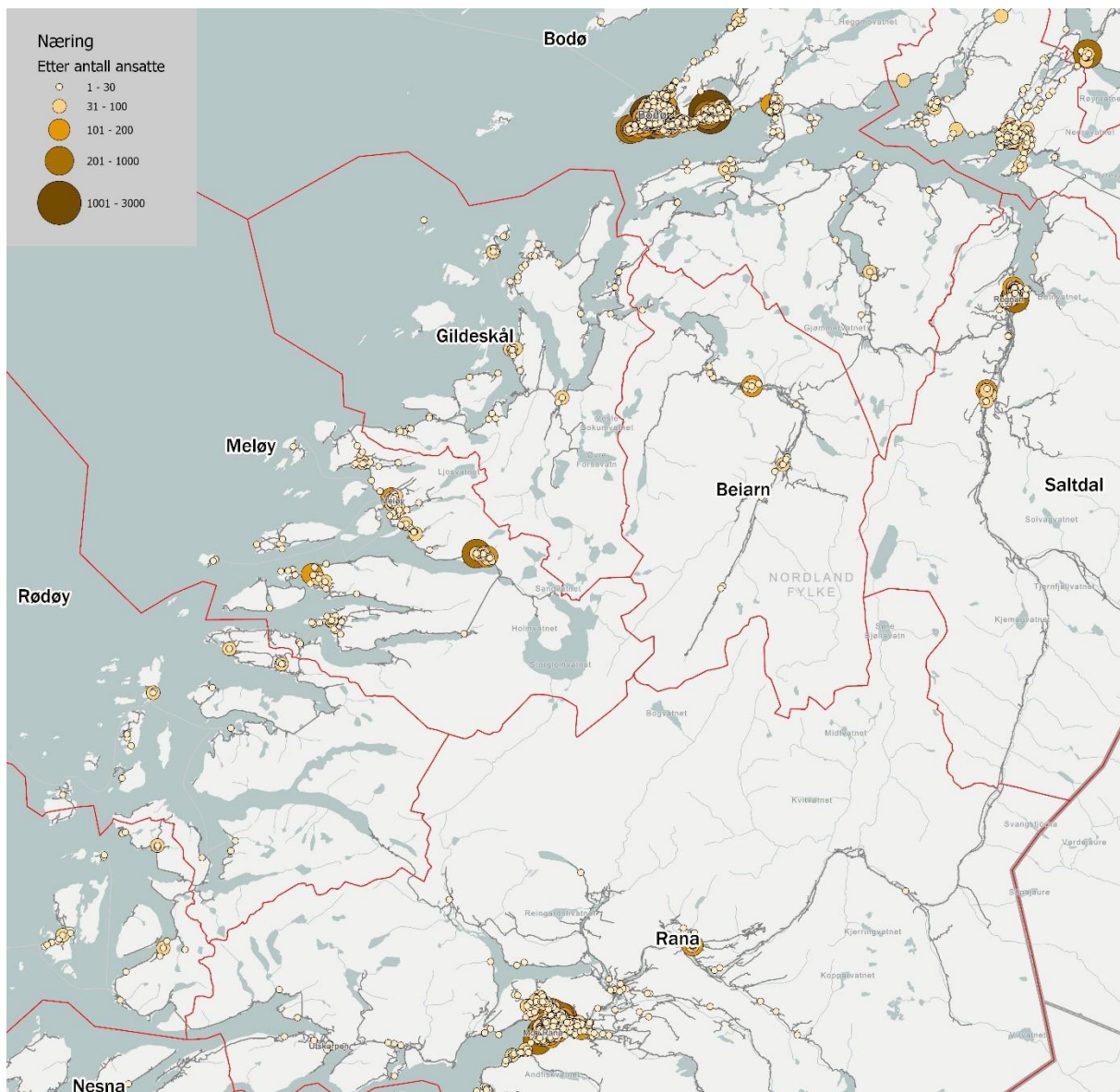
De fleste sysselsatte med arbeidssted i Meløy kommune, bor også i kommunen. Det er bare 10 prosent som pendler inn til arbeid i Meløy. 5 prosent av de sysselsatte med arbeidsplass i Meløy kommer fra Gildeskål, Fauske og Bodø, dvs. pendler inn nordfra på fv. 17. Omvendt pendler om lag 500 innbyggere *fra* Meløy *til* arbeid utenfor egen kommune, fortrinnsvis i Bodø (om lag 100) og Gildeskål (om lag 80).

Det lave omfanget av pendling til/fra Meløy gjør at kommunen tolkes å utgjøre en egen bo- og arbeidsmarkedsregion, se (Gundersen, 2019).

² BA regionen rundt Bodø omfatter både Bodø kommune og Gildeskål.

³ Sammenlignet med kommuner i sentralitetsklasse 6 ifølge SSBs sentralitetsindeks, se kapittel 3 i Kommunal- og moderniseringdepartementet (2021).

Kartet i Figur 7 viser tydelig at det er forholdsvis stor arbeidsplasskonsentrasjon i deler av Meløy, særlig i Glomfjord, men også i Ørnes. Samlet sett utgjør strekningen mellom Ørnes og Glomfjord en tydelig tyngde for arbeidsplasser i regionen. Langs kysten sør for Bodø for øvrig ligger arbeidsplassene spredt, og det er få virksomheter med flere enn 30 ansatte.

Figur 7. Kart over næringsvirksomhet etter antall ansatte i den sørøstre delen av Salten.

Kilde: Asplan Viaks stedsfestede bedriftsregister basert på statistikk fra Brønnøysundregistrene

3.3. Vellykket omstilling

Industri har lenge hatt en viktig posisjon i Meløy kommune, med flere større bedrifter. Om lag 650 arbeidsplasser gikk tapt i 2012 da REC Wafer Norway la ned sin virksomhet i Glomfjord. Arbeidsplassene i REC utgjorde om lag 20 prosent av alle i kommunen på det tidspunktet, og nedleggelsen skapt stor usikkerhet for utviklingen i hele regionen. Omfanget av omstillingsbehovet bidro til at omstillingsprogrammet var stort og fikk finansiering av både stat, fylke og kommune.

Et offentlig omstillingsprogram er en ekstraordinær, tidsavgrenset innsats i kommuner med særlige utfordringer knyttet til større nedleggelse av arbeidsplasser eller lignende omstillingsutfordringer. Støtte til næringslivsutvikling som tilbys gjennom omstillingsprogrammet skal hovedsakelig anvendes til prosjekter i tidlig fase (forstudie og forprosjekt), som potensielt kan tas videre i en hovedprosjektfase med støtte fra for eksempel Innovasjon Norge. Fylkeskommunen står vanligvis for finansiering og fordeling av midler til omstillingsprogrammer. I store, *statlig finansierte* omstillingsprogrammer kan hovedprosjekter støttes i større omfang enn i mindre omfattende omstillingsprogrammer med mindre budsjetter. Hovedmålet med omstillingsprogrammer er imidlertid alltid å støtte en utvikling hvor nyetableringer kan stå på egne bein og vekst vil kunne fortsette under vanlige betingelser for næringslivet på sikt.

Omstillingsprogrammet i Meløy kommune foregikk i perioden 2012- 2018 og oppgis å ha bidratt til 311 nye arbeidsplasser i kommunen (Oxford Research, 2019). Evalueringsrapporten om omstillingsprogrammet konkluderer at omstillingsprogrammet viser til et godt resultat.

Norwegian Crystals (se også 4.2.1) er en av større nyetableringene som vokste fram under omstillingsprogrammet, men antall bedriftsetableringer samlet sett økte betydelig under programmet. Bedrifter som fikk støtte, vurderte at programmet økte egen utviklingsevne og styrket konkurransevnen. Omstillingsprogrammet hadde en god og hensiktsmessig organisering og gjennomføring ifølge evalueringsrapporten (Oxford Research, 2019).

En omstilling slik Meløy kommune gjennomgikk etter REC-nedleggelsen, er dramatisk, men det systematiske omstillingsarbeidet som omstillingsprogrammet støtter opp under, skaper verdifull læring som kan danne grunnlag for en mer robust næringsutvikling for framtiden og gjør at kommunen kan komme styrket gjennom utfordringene. I kjølvannet av omstillingsprogrammet har kommunen videreført sin innsats for å sikre gode vilkår for næringslivsutvikling. Det ble vedtatt en ny strategisk næringsplan i desember 2018 som pekte ut områder for systematisk satsing og videreutvikling framover. En slik systematisk

og profesjonell organisering av kommunens næringsrettete innsats må også kunne sies å være en av del kommunens gode forutsetninger for videre næringsutvikling.

4. Meløys posisjon for framtidig næringsutvikling

4.1. Framtidsutsikter for næringslivet i distriktene

Næringslivet i Nord-Norge er i stor grad bygget på bruk, videreforedling og eksport av verdifulle, lokale naturressurser. Sjømat og opplevelsesbasert reiseliv er viktig både i Nordland og Troms og Finnmark. I Nordland peker kraftforedlende industri og mineralnæringen seg i tillegg ut som sentrale (Menon, 2021). Det er altså med tanke på industri at Nordland - og Meløy - skiller seg ut i landsdelen.

Rapporten til Distriktnæringsutvalget (NOU 2020:12) kartlegger nyere utvikling, rammebetingelsene og utsiktene for verdiskaping i distriktskommuner i Norge. Rapporten viser at verdiskaping i distriktene har vært i sterk vekst de siste årene og produktiviteten i næringslivet er nå høyest i de minst sentrale kommunene, en gruppe som også Meløy kommune tilhører⁴ (NOU 2020:12, se særlig kap. 2). Næringene som står sterkt i distriktene, også i Meløy, er også blant de viktigste eksportnæringene for Norge og mange av disse er i stor grad stedbundne, dvs. lokalisert hvor viktige råvarer finnes.⁵ Mange av disse inngår som viktige ledd i verdifulle verdikjeder for Norge. Det gjelder innen marin mat, metall og industrimetaller, jordbruksbasert mat og bygg- og anleggsprodukter (NOU 2020:12).

Distriktnæringsutvalget framhever viktigheten av både samferdsels- og digitalinfrastruktur for næringsutviklingen i distriktene. For å sikre næringslivets konkurransekraft anbefaler utvalget at næringslivets behov tillegges større vekt i valg av infrastrukturinvesteringer og at effektive eksportkorridorer for eksportnæring i distriktene prioriteres (NOU 2020:12, kap. 9).

⁴ Se [Sentralitetsindeksen - SSB](#).

⁵ Se NOU 2020:12 for en oversikt over viktige eksportnæring og avsnitt 3.2 i denne rapporten for en oversikt over sysselsettinger i slike næringer i Meløy.

4.2. Næringslivet i dag og for fremtiden

4.2.1. Utsikter for eksisterende industrivirksomheter

Meløy er en sterk industrikommune, hvor Glomfjord allerede i dag fungerer som et senter for industrivirksomhet og -utvikling. Dagens virksomheter og næringsaktivitet er av en slik karakter at de er godt posisjonert med tanke på omstillingen, innovasjonen og utviklingen som er nødvendig for å støtte opp under et lavutslippssamfunn i fremtiden. I senere avsnitt gjør vi nærmere rede for enkelte temaer som er relevante for å forstå Meløys gode posisjon med tanke på framtidens grønne næringsutvikling, som tilgang til fornybare kraftressurser (4.3) og tilgjengelig areal for næringsutvikling (4.4). Muligheter for næringsutvikling på andre områder enn industri/produksjonsbedrifter, særlig fiske/fangst/akvakultur og reiseliv, omtales i 4.2.2 og 4.2.3). I dette avsnittet ønsker vi å omtale mulighetene for framtidens utvikling basert på eksisterende bedrifter og/eller trekke fram mulighetene for fortsatt industriidrift og industriutvikling framover i Meløy, særlig i Glomfjord.

Det jobber nå om lag 400 personer i Glomfjord industripark, se Figur 8 for en oversikt over virksomheter som er til stede i industriparken i dag.

Figur 8. Oversikt over Glomfjord industripark.

Foto: Ny Næring AS

Norsk Hydro har vært til stede i Glomfjord siden 1947 når de startet opp ammoniakkproduksjon. Hydro sin gjødseldivisjon ble skilt ut i 2003, og selskapet Yara ble etablert. I dag produserer Yara mineralgjødsel og kalksalpeter i fabrikkene i Glomfjord. Det er også tilknyttet et stort ammoniakklager i en underjordisk fjellhall med kapasitet på 40,000 tonn flytende ammoniakk. Fabrikken har en egen havn for lossing av ammoniakk samt uttransportering av ferdig produkt (mineralgjødsel). Det er om lag 180 ansatte og opp mot 20 lærlinger ved fabrikken. Om lag halvparten av fabrikkens produksjon eksporteres.

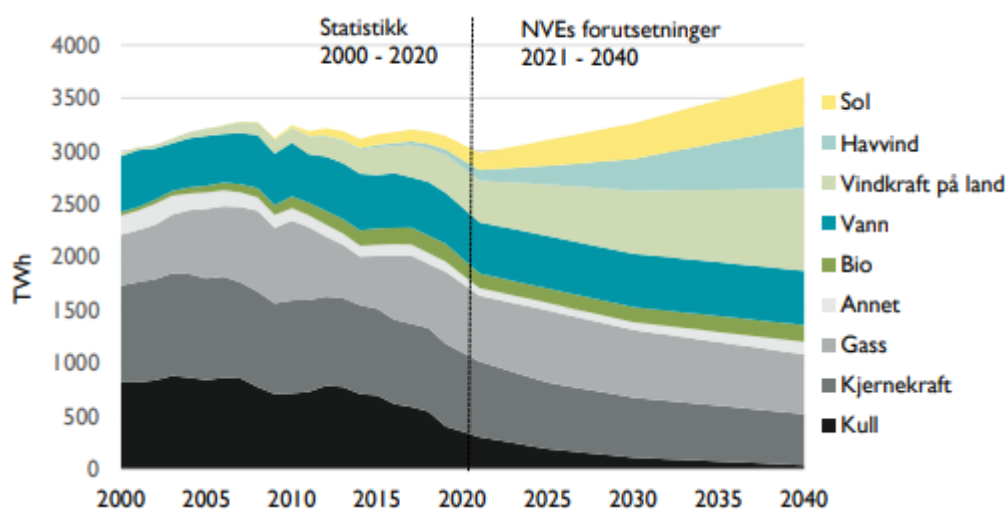
Dagens produksjon i Yaras fabrikker i Glomfjord er basert på importerte råstoffer, da den lokale amoniakkproduksjonen, som var basert på elektrolyse av vann, ble stengt i 1993. Lokal ekspertise og erfaring innen hydrogenproduksjon lever likevel videre og danner grunnlag for satsing på framtidrettet hydrogen- og ammoniakkproduksjon i selskapet Glomfjord Hydrogen. Glomfjord Hydrogen har inngått et samarbeid med Air Liquide, som skal bygge opp produksjon av flytende hydrogen i Glomfjord, slik at det kan leveres hydrogen, både som gass og i flytende form.

Hydrogen er en energibærer som peker seg ut som særlig relevant i omstillingen til et lavutslippssamfunn, særlig innenfor områder hvor null- eller lavutslippsalternativer ellers er svært begrenset (OED og KLD, 2020). For at hydrogen skal være lav- eller utslippsfri må det produseres med ingen eller svært lave utslipp. Hydrogen produsert ved elektrolyse av vann fra fornybar kraft, slik det nå planlegges igjen i Glomfjord, er en måte å sikre at hydrogen produksjon blir «ren» eller «grønn». Dette er et godt eksempel på hvordan Meløys rikelige tilgang til fornybare kraftressurser skaper muligheter for framtidig grønn næringsutvikling, se også 4.3.

Ifølge hydrogenstrategien utgitt av Olje- og energidepartementet (OED) og Klima- og miljødepartementet (KLD) har interessen for hydrogenløsninger økt internasjonalt de siste årene, og hydrogenbaserte løsninger inngår i flere scenarier under EUs lavutslippsstrategi mot 2050 (OED og KLD, 2020). Hydrogenstrategien har som mål å bidra til nødvendig teknologiutvikling og kommersialisering av hydrogenbaserte løsninger i både transportsektoren og industri.

Norwegian Crystals er en av industrivirksomhetene som ble etablert i kjølvannet av nedleggelsen av REC og som fikk støtte under omstillingsprogrammet, se omtalen i 3.3. Bedriften produserer silisiumprodukter, herunder deler til bruk i solcellepaneler. Etter en omfattende omstrukturering og en krevende periode med permitteringer under pandemien har bedriften nå cirka 75 ansatte og har fått med nye investorer. Norwegian Crystals har konkrete planer for en betydelig utvidelse av produksjon.

Markedsutsikter for solkraft er svært bra, og det samme må kunne sies om utsiktene for Norwegian Crystals som del av verdikjede for solcelleproduksjon. Kostnadene for solkraft forventes å falle videre, og det forventes å bli bygget ut betydelig mer solkraft både i Europa, Norden og Norge framover (NVE, 2021), jf. Figur 9. NVE regner med at kostnader for en kWh med solkraft etter hvert vil bli lavere enn kostnadene for både vann- og vindkraft, også i Norge (NVE, 2021). Store bakkemonterte solkraftverk er allerede under bygging i Europa og planlegges også i Norge.

Figur 9. Statistikk fra Eurostat og NVEs forutsetninger om kraftproduksjon i Europa fra 2020 til 2040.

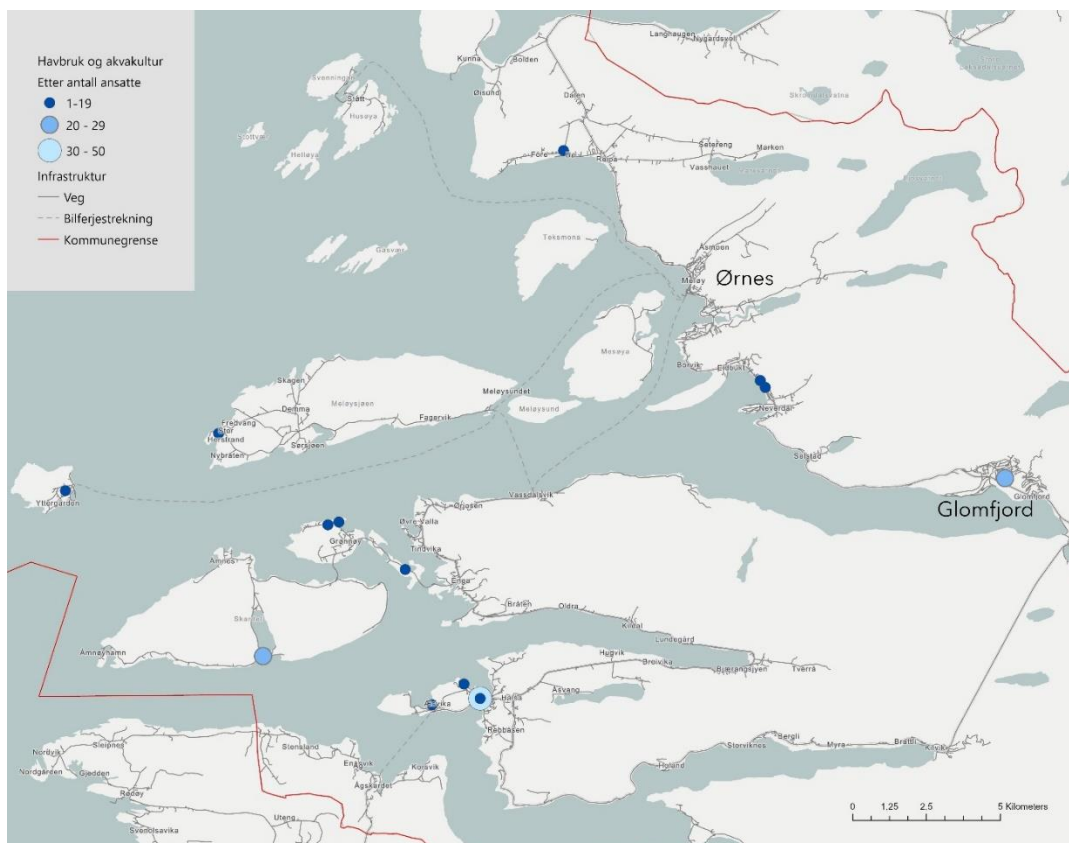
Kilde: NVE (2021) Langsiktig kraftmarkedsanalyse 2021-2040.

En del av verkstedsaktiviteter som Yara benytter og som tidligere tilhørte eget selskap, gjennomføres nå av Bilfinger Industrial Services i Glomfjord. Bilfinger leverer et bredt spekter av vedlikeholds- og prosjektjenester innen blant annet maskinering, bygg og anlegg, plate/sveis, automasjon, fiber og tele. De har store verkstedslokaler, cirka 50 ansatte i Glomfjord og leverer til bedrifter både lokalt i Glomfjord og til næringslivet ellers i Nord-Norge.

I tillegg finnes det en rekke oppstartsbedrifter eller mindre produksjonsbedrifter som Polarplast og toCircle Industries AS i industriparken. I Halså finnes det også industribedriften Pallefabrikken, som produserer paller til bedrifter i hele regionen, i tillegg til en rekke virksomheter innen fiske, fangst og akvakultur, se neste avsnitt. [Indeks Meløy](#) (Meløy utvikling, 2021) gir en mer komplett oversikt over virksomheter og utvikling i sysselsetting i kommunen de seneste årene.

4.2.2. Fiske, fangst og akvakultur

Om lag 12 prosent av de sysselsatte med arbeidssted i Meløy kommune, jobber i primærnæringene. Mestepart - cirka to tredeler - jobber innenfor fiske, fangst og akvakultur. Arbeidsplassene knyttet til slik virksomhet ligger spredt i kommunen, se Figur 10, og mange ligger sør for Glomfjord og Ørnes. I Glomfjord finnes det om lag 20 arbeidsplasser tilknyttet det internasjonale oppdrettselskapet Mowi ASA samt Salten Marine Resource.

Figur 10. Lokalisering av arbeidsplasser innen fiske, fangst og akvakultur i Meløy kommune

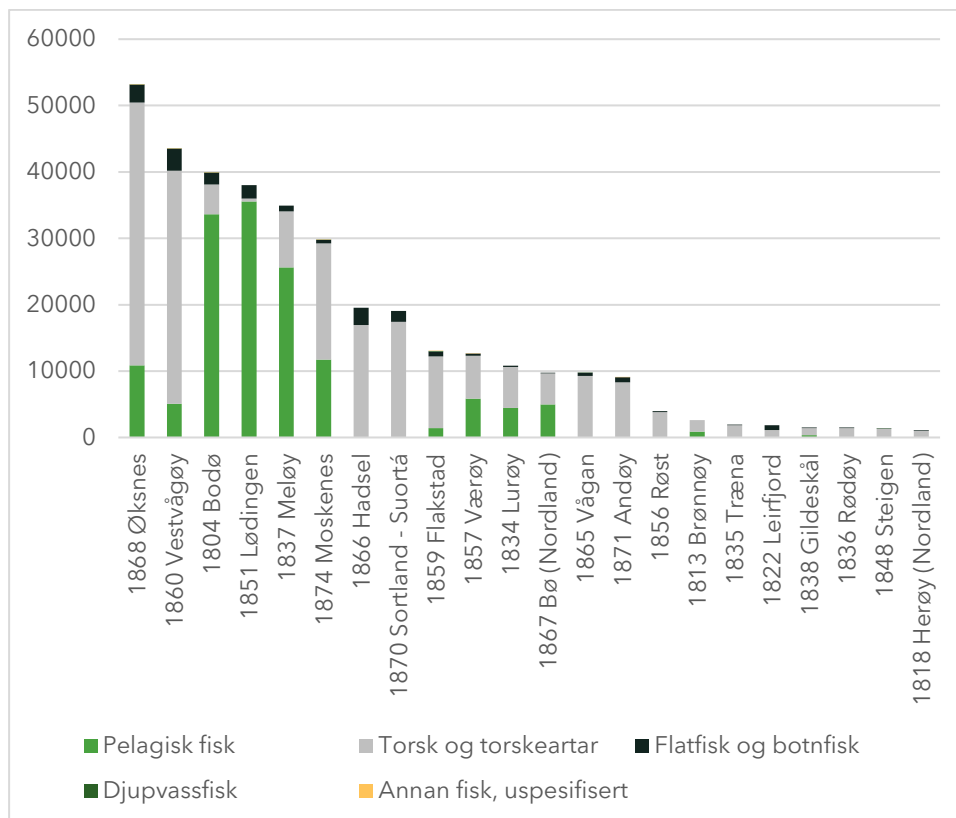
Flere arbeidsplasser innen fiske, fangst og akvakultur er også tilknyttet selskaper som Nova Sea og Nordland Akva i området lengre sør i kommune, rundt eller på øyene utenfor Halså og Engavågan. Her finner vi også Cargill EWOS, se Figur 11, som produserer fiskefôr, og Ecoprot, som produserer protein til både fôr og andre produkter. I tillegg finnes det flere bedrifter som driver med oppdrett, som Aminor (fleksteinbit), Nordcod (torsk), Polar fisk (stør). Meløy skiller seg dermed ut med oppdrett av flere ulike fiskearter.

Figur 11. Fabrikken til Cargill EWOS i Halså

Foto: Silje-Mari Karlsen

Når skaldyr og blautdyr holdes utenfor, er Meløy en av nordlandskommunene med høyeste fangstmengde av fisk (målt i tonn), se Figur 12. Meløy, Bodø og Lødingen skiller seg ut som de store fangstkommunene for pelagisk fisk. Meløy må dermed kunne sies å være en stor aktør innenfor det segmentet av fisk og fangst.

Figur 12. Fangst av fisk uten andre skal- og blautdyr i Nordland etter fartøyets hjemmekommune. Tonn. 2018. Kommune med fangst på minst 1.000 tonn. Dønna er holdt utenfor grunnet manglende fordeling etter type fisk.

Kilde: SSB, statistikkbanktabell 08867

4.2.3. Reiseliv

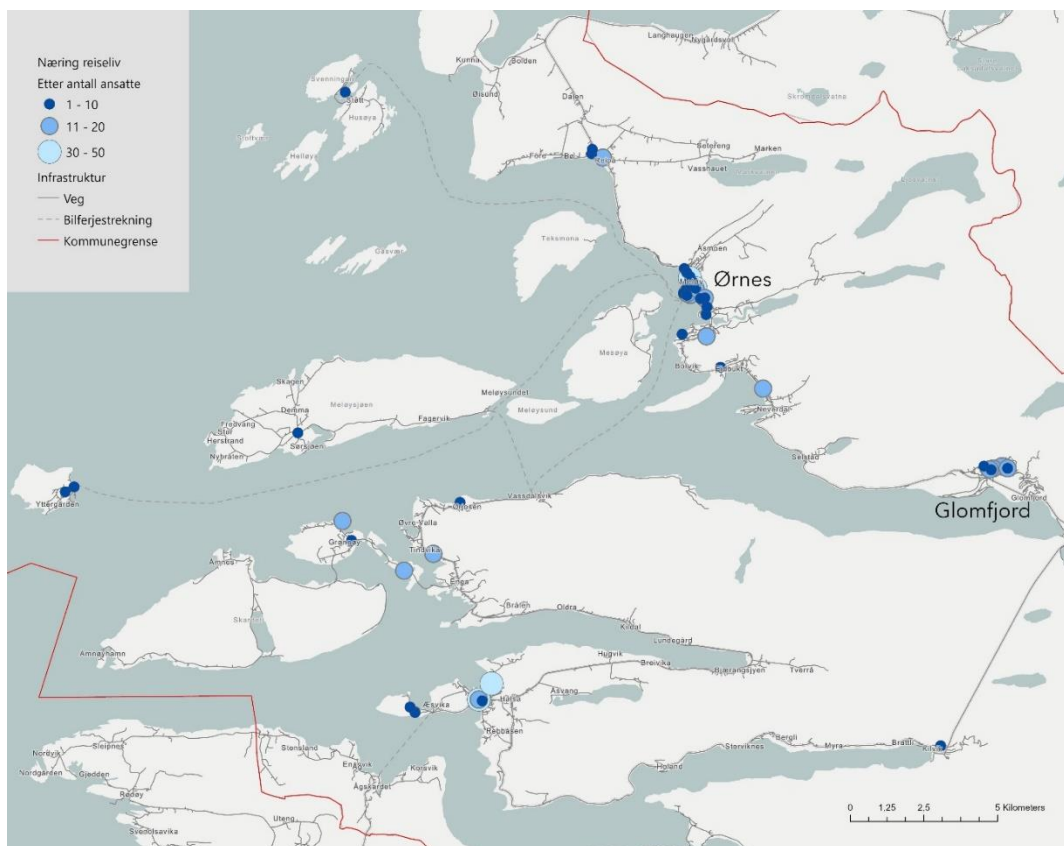
Reiseliv- og opplevelsesnæringene omtales som en av de viktigste «eksportnæringene» for Nordland⁶ og er også klart til stede i Meløy kommune. Fylkesvei 17 inngår som del av [Kystriksveien](#) som strekker seg cirka 650 km fra Bodø til Steinkjer. Det inngår også som en del av [Nasjonal turistveg Helgelandskysten](#).

Satsingen langs strekningen av den nasjonale turistveien i Salten har ikke blitt evaluert direkte, men det har blitt foretatt en undersøkelse av effekten av satsningen langs andre strekninger som er pekt ut som nasjonale turistveier. Undersøkelsen viser en tydelig økning i omsetning for reiselivsbedrifter langs utpekte ruter (Menon, 2017). Undersøkelsen påpeker videre at markedsføring av og oppmerksomhet rundt slike satsinger/veistrekninger bidrar til økt trafikk.

⁶ Se [Et nyskapende Nordland - Innovasjonsstrategi for Nordland 2014-2020](#)

To av Norges 47 nasjonalparker, Lahko og Svartisen-Saltfjellet, ligger delvis i Meløy, og er turistmål som gir både turister og innbyggere unike opplevelser på naturens premisser. Svartisen er Norges nest største isbre, og Meløy kommune har fått støtte til utvikling av en nasjonal turiststi ved Svartisen. Dette inngår som ett ledd i arbeidet med å få Svartisen, med turløypa ved Engenbreen, autorisert som nasjonal turiststi og dermed for å kunne videreutvikle området og isbreen som turistdestinasjon. Nasjonale turiststier er definerte områder som regnes for å ha svært stor attraksjonskraft og opplevelsesverdi, og målet med ordningen, som styres av Miljødirektoratet, er å tilrettelegge for at slike destinasjoner utvikles på en bærekraftig måte og kan tåle høyt besøk uten at naturen, kulturen og opplevelseskvalitetene forringes. Svartisen nås med båt fra en brygga som ligger langs fv 17 mellom Glomfjord og Halså.

Figur 13 viser lokaliseringen av virksomheter/arbeidsplasser som tilhører næringer som vanligvis nyter godt av turisme - overnatting, servering og detaljhandel - i Meløy kommune. Enkelte av attraksjonene i Meløy ligger utenfor strekningen Ørnes-Glomfjord, men det er langs den strekningen at vi også finner tilbud og tjenestene som vanligvis etterspørres av turister.

Figur 13 Kart over virksomheter innen servering, overnatting og detaljhandel i Meløy kommune

4.2.4. Underleverandører og ringvirkninger

Store industribedrifter som Yara eller Norwegian Crystals i Glomfjord, skaper ringvirkninger i den regionale økonomien utover hva som kan tilskrives egen virksomhet direkte. Ringvirkninger oppstår fordi bedrifter kjøper tjenester eller innsatsvarer fra andre virksomheter, også i helt andre næringer i den regionale økonomien. Noen industribedrifter (som Norwegian Crystals) er selv underleverandører i større internasjonale verdikjeder.

I Glomfjord industripark finnes det flere eksempler på virksomheter som kan tolkes å tilhøre underleverandørvirksomheter til næringslivet i både industriparken og regionen for øvrig. Meløy BedriftsService AS sysselsetter om lag 20 og tilbyr et bredt utvalg av tjenester som kantine- sentralbord-/resepsjons- eller vaktmestertjenester som brukes i andre virksomheter i regionen. Terje Halsan AS driver både containerhavnen som håndterer utskipping fra Yaras fabrikk, og tilbyr blant annet transporttjenester, grunnarbeid, avfallsmottak, og utleie av diverse utstyr og maskiner. Selskapet sysselsetter om lag 25 personer, og tjenestenes brukes av andre næringsaktører, enten i Glomfjord industripark eller andre steder i regionen. Selskapet Invis Bilfinger Industrial Services, som ble omtalt i 4.2.1 kan også til dels tolkes som underleverandør til andre, større bedrifter i regionen.

Lengre sør i kommunen tilbyr Halså Bygg AS varierte byggetjenester inkludert oppføring av nye boliger, hytter, større næringsbygg og kommunale bygg som barnehager og omsorgsboliger samt rørlegger-/VVS-tjenester. Industrialisering AS (INVIS) holder også til i Glomfjord og tilbyr tjenester innenfor både visualisering, prosjektering, laserskanning og industrimåling samt relevant prosjektledelse. I senere tid har et par mindre datalagringsentre også blitt etablert i senere tid.

Disse eksemplene viser bare noen av virksomhetene som leverer varer og tjenester til andre deler av næringslivet og som skaper videre verdier for regionen utover hva som skapes direkte gjennom for eksempel de større industribedriftene.

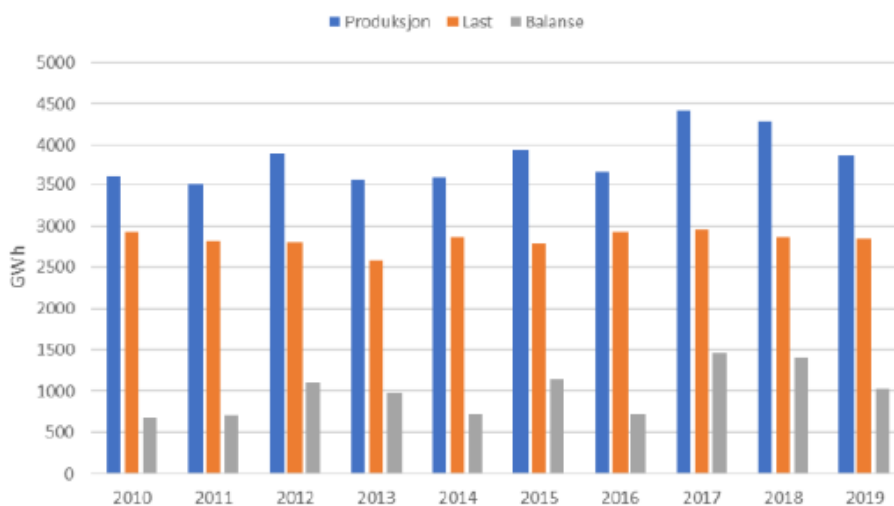
I tillegg til de indirekte ringvirkningene som oppstår gjennom verdiskaping i slike leverandørbedrifter, kommer også økonomiske ringvirkninger i form av «konsumeffekter». Disse oppstår fordi arbeidstakere og/eller bedriftseiere bruker inntektene sine for å kjøpe varer og tjenester privat, fra lokale tilbydere. Slike virkninger gir grunnlag for større sysselsetting og verdiskaping i en lang rekke lokale bedrifter innen for eksempel handel, servering, underholdning og personlige tjenester.

4.3. Tilgang til fornybare kraftressurser

Norge står i en særstilling når det gjelder overgang til fornybar energi i det grønne skiftet, da nesten all strøm som brukes i Norge allerede i dag kommer fra fornybare kilder. I andre deler av Norden og Europa vil overgang til fornybar strøm kunne forventes å være langt mer krevende og fører til langt større usikkerhet for industriutvikling når det gjelder både kostnadsnivå og tilgang/kapasitet.

Elektrifisering av transport og eksisterende industri samt energibehov til nye former for kraftkrevende industri tilsier at etterspørsel etter kraft vil kunne øke, muligens også utover landets kort- og mellomlangsigtede muligheter for utvidelse av kraftproduksjon. Likevel må Norge sies å være godt stilt i konkurransen om tilgang til kraftressurser som en viktig faktor for etablering og utvikling av industri.

Områder med god tilgang til kraft og et velfungerende kraftmarked innad i landet vil kunne forventes å være attraktive både for norsk industri og for internasjonale aktører. Kraftsystemutredningen for midtre Nordland (Nordlandsnett AS, 2020) viser at regionen produserer langt mer kraft enn det forbrukes lokalt, og overskuddet i produksjon har vært betydelig de siste 10 årene, jf. Figur 14.

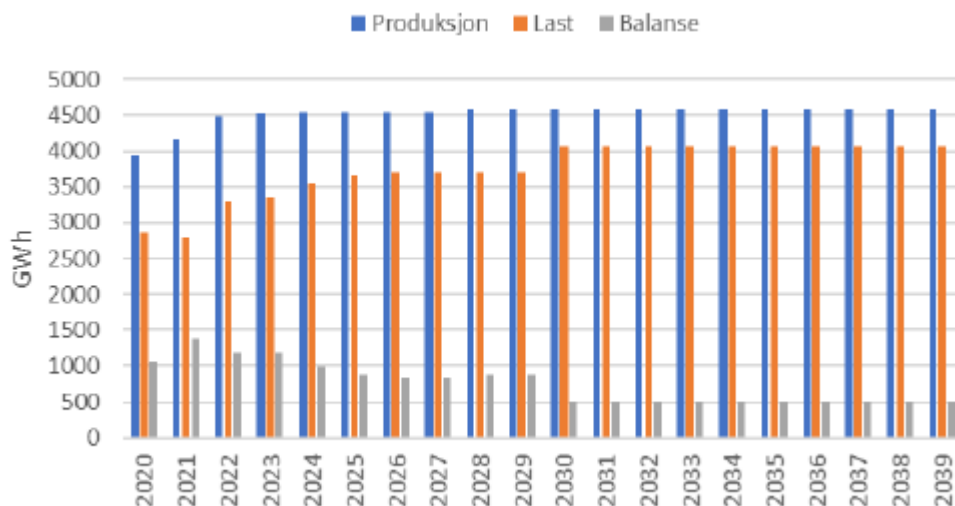

Figur 14. Kraftproduksjon, last og balanse i midtre Nordland, 2010-2019.

Kilde: Nordlandsnett AS (2020)

Prognoser for forbruk og produksjon i området viser at det forventes å fortsatt være overskudd de neste 20 årene (Nordlandsnett AS, 2020). I analysene er det hensyntatt både økt forbruk grunnet elektrifisering av transportsektoren og en merkbar økning knyttet opp

mot realisering av større nærings- og industriprosjekter. Samlet forventes det å fortsatt være et klart energioverskudd i regionen også framover, jf. Figur 15. Det regionale overskuddet i dag, og det som forventes i framtiden, er i realitet langt større enn som framkommer av figurene, da kraftverkene Svartisen og Kobbelv er holdt utenfor analysene.

Figur 15. Utvikling i energibalansen i midtre Nordland fra 2020 til 2039. Produksjon, last og balanse.

Slik denne korte gjennomgangen viser, er i dag god kapasitet i midtre Nordland, og gjelder også mer spesifikk for Glomfjord/Meløy. Dette framstår som et konkurransefortrinn for etablering og utvikling av industri i området, men forutsetter at nettkapasiteten i Meløy også styrkes framover.

4.4. Tilgang til næringsarealer

Planlegging og tilrettelegging av arealer for næringsvirksomhet krever vanligvis betydelig tid og ressurser, og tilgang til arealer som allerede er regulert til formålet og med etablert infrastruktur er ofte en stor fordel for ny virksomhet eller utvidet drift av eksisterende virksomheter. Arealbruksendringer framstår som en av de største truslene mot artsmangfold og tilsier at vi kan forvente økende bevissthet rundt arealbruk framover. Av den grunnen kan vi også forvente at tilgang til arealer som allerede er avsatt og klargjort til næring vil framstå som et enda knappere gode og en enda sterkere konkurransefortrinn framover.

I Glomfjord finnes det både ledige industrilokaler/-arealer og muligheter for ytterlige bygging i arealer avsatt til industri/næring. Glomfjord hydrogen har allerede planer for utvikling av noen av de ledige arealene, men det finnes likevel ytterligere kapasitet i området. Det har også blitt nylig (juni 2021) vedtatt et planprogram for utvidelse og detaljregulering i Glomfjord Industripark. Ellers i kommunen ble detaljregulering for Kilvik næringsområde i nærheten av Svartisen kraftverk vedtatt i slutten av 2019 og for Æsvika-Galtneset næringsområde i juni 2021⁷.

4.5. Samspill med sjøtransport

Sjøtransport utgjør en viktig del av den øvrige samferdselsinfrastrukturen i kommunen. Det finnes både større og mindre havneområder i ulike deler av kommunen, og det finnes en hurtigbåtforbindelse til Bodø fra Ørnes. Hurtigruten har daglig anløp i Ørnes.

Den største delen av transport inn til Yara (av for eksempel ammoniakk) og av ferdige produkter fra fabrikken går gjennom (container-)havnen i Glomfjord. Andre varer og leveranser håndteres også av havnen i Glomfjord, som har kapasitet til å håndtere større mengder varer enn i dag.

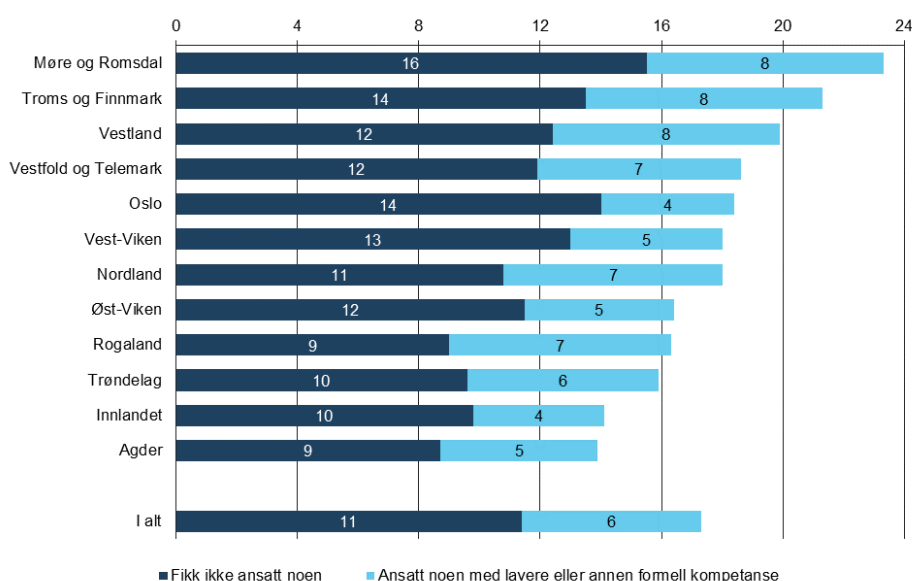
Til tross for at mye av transporten til/fra Yara går sjøveien, er det likevel flere lastebiler som frakter andre varer på vei til eller fra fabrikken daglig. Eksemplet viser det ikke handler om enten-eller når det gjelder vei- og sjøtransport, men at de to transportformene utfyller hverandre når det gjelder større industrivirksomheter. For ulike typer varer og leveranser vil vei- eller sjøtransport peke seg ut som hensiktsmessig, og det vil være et behov for veitransport også når store deler av transporten ellers kan foregå på sjø.

Under møtet med lokale næringslivsaktører ble det framhevet at sjøtransport kan og ofte vil være en ønsket transportmåte når en produksjonsvirksomhet er godt etablert og produserer store mengder. *Men i etablerings- og oppbyggingsfasen for nye virksomheter, eller når en eksisterende virksomheter utvikler seg i nye retninger, vil mengde varer som skal transporteres være mer beskjedne og veitransportens fleksibilitet blir særlig viktig.* Denne diskusjonen viser et viktig prinsipp: Gode veiforbindelser kan ha særlig betydning for å sikre at nye virksomheter etableres og kan vokse seg til å være en betydelig kraft for regionen og til en størrelse hvor regionens gode muligheter for sjøtransport blir viktig for videre utvikling.

⁷ Se http://webhotel3.gisline.no/webplan_1837/

4.6. Rekruttering og opplæring av arbeidskraft

I mange deler av landet meldes det om utfordringer med rekruttering av kvalifisert arbeidskraft ifølge Navs nyeste bedriftsundersøkelse, jf. Figur 16 . Dette er en fortsettelse av situasjonen slik det allerede var før pandemien. Nordland er blant fylkene hvor utfordringene kan sies å være middels til store. Lignende resultater om situasjonen i Nordland å finne i en undersøkelse blant NHO-bedrifter, hvor de viktigste grunnene for rekrutteringsutfordringene oppgis å være at det er ingen eller få kvalifiserte søkere i bedriftens region.⁸

Figur 16 Andel bedrifter som har mislyktes i å rekruttere arbeidskraft eller har måttet ansette noen med annen eller lavere formell kompetanse, etter region/fylke. Prosent.

Kilde: NAVs bedriftsundersøkelse 2021

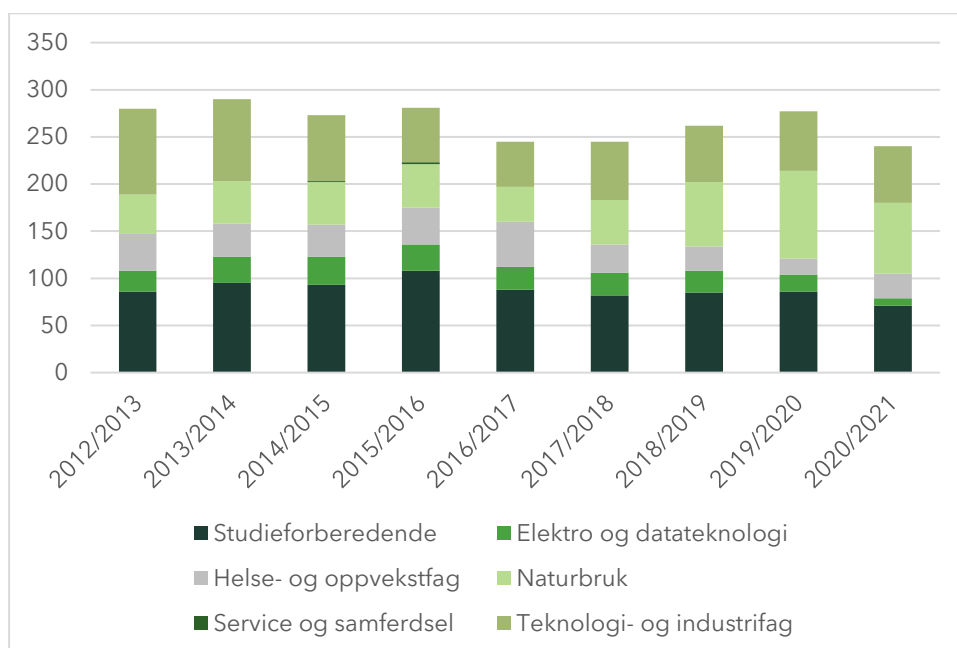
Mulighetene for rekruttering og/eller opplæring av arbeidskraft vil kunne ha betydning for industri- og næringsutvikling i en region. Hvordan nødvendig kompetanse kan sikres er til dels avhengig av hva slags kompetanse (nivå/fagfelt) det handler om.

For industriproduksjon vil en stor andel av arbeidskraften være faglært med formell utdanning fra videregående skole. Disse vil måtte være til stede i det daglige arbeidet og deler av det formelle utdanningsløpet foregår også i en bedrift (som lærling). (Muligheter for hjemmearbeid/hjemmekontor vil være begrenset.) Av den grunnen vil de fleste

⁸ Se for eksempel [Nøkkeltall om næringslivet i Nordland \(nho.no\)](https://nho.no).

arbeidstakerne i denne kategorien måtte være bosatt innen en rimelig pendlingsavstand fra bedriften som de jobber i. Hvis kvalifisert arbeidskraft ikke er tilgjengelig i regionen, vil den enten måtte rekrutteres fra andre deler av landet, eventuelt fra utlandet, eller læres opp i bedriften.

Opplærings- og utdanningsmulighetene innen yrkesfag på videregående nivå er dermed ofte særlig viktig for industriutvikling. Studietilbud på videregående nivå i Meløy er godt tilpasset regionens behov. Skolen har hatt cirka 250 elever de siste årene, hvorav om lag to tredeler tar utdanning innen yrkesfag, se Figur 17. Blant yrkesfagelevne står naturbruk og teknologi- og industrifag særlig sterkt.

Figur 17 Elevtall ved Meløy videregående skole fra skoleåret 2012/2013 til 2020/2021

Meløy videregående finnes ved tre lokaliseringer, se Figur 18, hvorav den ene er på Inndyr i Gildeskål kommune.

Figur 18. Lokalisering av avdelingene til Meløy videregående skole.

På avdelingen i Inndyr tilbys opplæring innen naturbruk. Studiespesialiserende finnes på Ørnes, mens yrkesfag – helse- og oppvekstfag, elektro og databehandling og teknologi- og industrifag – tilbys i Glomfjord. Meløy videregående skole har et særlig sterkt tilbud på yrkesfag og har en viktig posisjon i regionen pga. dette. På skolens ulike avdelinger utdannes også elever fra nabokommunene, og bedriftene i området tar imot mange lærlinger. Fv. 17 fungerer dermed som et viktig bindeledd for å sikre gode utdannings- og opplæringsmuligheter i regionen og påfyll av kompetanse og kvalifisert arbeidskraft for næringsutvikling.

Spisskompetanse med krav til høyere utdanning eller fagskole utdannes eller må innhentes fra utenfor Meløy, men her har koronapandemien muligens også åpnet nye muligheter. Pandemien har til dels endret oppfatninger om måten deler av arbeidslivet kan organiseres på. Utvidete muligheter for bruk av hjemmekontor og tilhørende mindre behov for daglig pendling til arbeidsted kan gjøre det mer interessant å ta arbeid lengre unna bosted. Arbeidsmarkedet for enkelte grupper av arbeidstakere kan av den grunnen utvide seg framover. I så måte vil avstand til for eksempel Bodø ikke lenger framstå som et hinder for å ta jobb i Meløy.

Arbeidslivets kompetansebehov er hovedfokuset til Kompetansestrategien for Nordland fylkeskommune (2020-2024)⁹. Flere skal utdannes, og det er et mål om at arbeidslivet og kompetanseaktørene i fylket samarbeider tettere og blir mer samordnet. Meløy er aktivt med her i flere prosjekter og utviklingsløp, og det arbeides tverrfaglig lokalt og regionalt med etter- og videreutdanning.

Når det gjelder selve studier på høyere nivå, har pandemien også vist muligheter innen digital undervisning, noe som gjør at krav til tilstedeværelse på studiested også trolig er i endring. Folk vil nå lettere kunne ta høyere utdanning hvor enn de bor i landet. Samlet sett framstår betingelsene og mulighetene for rekruttering og kompetansebygging av arbeidskraft i distriktskommunene som langt bedre nå enn for bare et par år siden.

⁹ Se <https://www.nfk.no/tjenester/skole-og-opplaring/kompetanse/kompetansestrategi-for-nordland-2020-2024/strategidokumentet/>

5. Oppsummering

Gjennomgangen i denne rapporten viser at Meløy står sterkt når det gjelder mange av de grunnleggende forutsetningene for en lovende framtidig videreutvikling av industri og det øvrige næringslivet i kommunen. Flere av de eksisterende industrivirksomhetene som finnes i kommunen, eller industriinitiativene som er godt i gang med å etablere ny virksomhet, er innenfor områder hvor markedsutsiktene er gode og bedriftene er godt posisjonert med tanke på næringsutvikling i det grønne skifte.

Lite differensiering i næringslivet og manglende variasjon i muligheter for framtidig vekst er vanligvis en utfordring for distriktskommuner, men gjennomgangen i denne rapporten viser at dette *ikke* gjelder for Meløy. Tvert imot er de fleste rammebetingelsene for en lovende framtidsutvikling allerede på plass.

Næringslivet i kommunen er også *differensiert*. Det betyr at kommunen har «flere «bein å stå på», dvs. flere utviklingsmuligheter eller -retninger, for å sikre konkurransekraft og robusthet for framtidens nærings- og samfunnsutvikling. Dette er viktig med tanke på at framtidig næringsutvikling er svært vanskelig å forutse og negative hendelser som treffer enkelte næringer hardt (som en viruspandemi), kan inntreffe uventet. Ulike næringer er også mer eller mindre utsatt for konjunktorene. Et differensiert næringslivet gjør en kommune eller region bedre rustet i møte med slik usikkerhet og utfordringer.

Det er god tilgang til fornybare kraftressurser i kommunen, og den videregående skolen i regionen, Meløy videregående, sikrer gode muligheter for rekruttering og/eller opplæring av kvalifisert arbeidskraft til å dekke regionens kompetansebehov.

Når de fleste rammebetingelsene allerede er på plass, er det viktig at hovedfartsåren gjennom kommune - fylkesveien 17 for Meløy - fungerer bra og ikke er en brems eller flaskehals for næringsutvikling i kommunen. Et dynamisk næringsliv som gir grunnlag for robuste og levende lokalsamfunn, krever at nye virksomheter kan vokse fram og at eksisterende virksomheter kan utvikle seg i nye retninger. Virksomheter som er i en oppstarts- eller oppbyggingsfase eller som utvikler seg i nye retninger, har ulike behov når det gjelder transportløsninger og transportinfrastruktur. De er avhengige av god forutsigbarhet og gode forutsetninger for å få levert innsatsvarene som de trenger og å få fraktet ut ferdige produkter til større transportknutepunkter som Bodø og videre til større markeder både i Norge og i verden.

6. Kilder

- Gundersen, F. H. (2019). *Inndeling i BA-regioner 2020*. TØI-rapport 1712.
- Kommunal- og moderniseringdepartementet. (2021). *Regionale utviklingstrekk 2021*.
- Meløy kommune. (2016). *Opprusting av fv. 17 Ørnes-Glomfjord*.
- Meløy utvikling. (2021). *Indeks Meløy 2020*.
- Menon. (2017). *Effektmåling av nasjonale turistveger*.
- Menon. (2021). *Klyngesamarbeid og FoU-aktivitet som grunnlag for verdiskaping i det nordnorske næringslivet*.
- Nordlandsnett AS. (2020). *Kraftsystemutredning for midtre Nordland 2020-2039*.
- NVE. (2021). *Langsiktig kraftmarkedsanalyse 2021-2040*.
- NOU 2020:12. *Næringslivets betydning for levedne og bærekraftige lokalsamfunn*.
- OED og KLD. (2020). *Regjeringens hydrogenstrategi*.
- Oxford Research. (2019). *Evaluering av omstillingsprogrammet i Meløy*.
- Samferdselsdepartementet. (2021). *Nasjonal transportplan 2022-2033, Meld. St. 20 (2020-2021)*.